

UDVARHELY VÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden csütörtökön.

Tizenkettedik évfolyam.	37. szám.	Szerkeszti:	Székelyudvarhely, 1914. szept. 3.
Előfizetési ára: községeknek, valamint kör- és községi jegyzőknek egész évre 12 korona. Egyes szám ára 50 fillér.	Dr. Keith Ferencz varm. tb. főjegyző.	Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája Székelyudvarhely, Kossuth-u. 14. Az előfizetési pénzek a m. kir. adóhivatalhoz küldendők.	

II. További intézkedést igénylő általános jellegű rendeletek.

303.

Magyar királyi belügyminiszter.

Szám: 148589—1914. V-a.

Tárgy: A sebesültek és megbetegedettekről kérendő értesítések.

Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének, továbbá Budapest székesfőváros polgármesterének.

Hivatkozással az 1914. évi július 30-án 5256. szám alatt kelt itteni körrendeletre, felhivom, hogy a legszélesebb körű meghirdetés útján hozza a közönség tudomására, hogy úgy a saját, mint a szövetségeseink hadseregéhez (haditengerészet, honvédség-, népfőlkélséhez) tartozó sebesültek és betegek tartózkodási helyéről és állapotáról szóló értesítéseket kizárólag a Vörös Kereszt Egylet budapesti és bécsi értesítő irodái adják meg és pedig csak írásban vagy táviratilag

Budapest, 1914. évi augusztus hó 13-án.

A miniszter helyett:

Perényi s. k., államtitkár.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Szám: 7127—1914. alisp.

Főszolgabíráknak, polgármesternek, rendőrkapitánynak, valamennyi községi és körjegyzőnek.

Tudomásvétel végett azzal az utasítással adom ki, hogy megfelelő módon tegye közhírré.

Székelyudvarhelyen, 1914. évi augusztus hó 19-én.

Sebesi, alispán.

304.

146400—1914. VI-a. B. M. számú körrendelet.

A különböző célokra szolgáló gyűjtési en-

gedélyeknek a háboruhoz szölitottak és hozzátartozóik érdekében szünetelése.

Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének.

Elengedhetetlen kötelessége a nemzetnek, hogy azok hozzátartozóiról, akik a haza védelmére elszölitattván, munkaerejüket családjuknak nem szentelhetik, nemcsak hivatalos, de társadalmi uton is a lehetőség határáig gondoskodják. A köznek ezen parancsoló követelménye mellett eltörpül minden magánérdek, minden egyéb óhaj vagy kívánság: így háttérbe kell szorulnia most minden oly akciónak, amely a rendes viszonyok között különben legnagyobb méltánylást érdemlő emberbaráti vagy közművelődési célokat a nagy közönség áldozatkészségével kívánja előmozdítani. A haza érdeke e komoly órákban azt parancsolja, hogy minden a közjótékonyág oltárára szánt fillérünket egyrésztől azok hozzátartozóinak juttassuk, akik a haza becsületéért, mindnyájunk jövőjéért sikra szálltak, másrésztől azon intézményeknek, amelyek a hadra kelt és a harcok esélyei folytán ápolásra szoruló testvéreinek fájdalmának enyhítését tüzték ki nemes célul. Ezen magaslatos célok érdekében felhivom alispán (polgármester) urat, sziveskedjek intézkedni, hogy törvényhatósága területén a könyöradomány- vagy bármily más adománygyűjtési engedélyek alapján a gyűjtések a háboru idejében szüneteljenek és a társadalom összes egyéb áldozatkész tevékenysége a most mindenek felett álló nagy céloknak alárendeltesek. Ehhez képest rendeletem vételétől kezdve törvényhatósága területén — a lehetőség szerint — más célra gyűjtési engedélyt ne adjon ki, amint hogy a háboru ideje alatt más célokra gyűjtési engedélyt kiadni magam sem szándékozom, ennél fogva az adománygyűjtés engedélyezési ügyekben ezidőszert a felterjesztéseket is mellőzni kell. Meg vagyok győződve, hogy az általam óhajtott időleges lemondás bőséges kárpótlást fog nyújtani akkor — amit részemről is majd készséggel előmozdítok — amikor ezen összes erőnket igénybe vevő nehéz időket Isten se-

gedelmével a jótékony béke áldása váltja fel.

Budapesten, 1914. évi augusztus hó 6 án.

Sándor János, s. k.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Szám: 6964—1914. alisp.

Székelyudvarhely r. t. város polgármesterének, rendőrkapitányának, mindenik járás főszolgabírójának, a községi és körjegyzőknek és előjáróságoknak.

Tudomás és megfelelő eljárás céljából oly utasítás mellett adom ki, hogy a községi szegények eltartásáról az 1886. évi XXII. t. cz. 145. §-ának megfelelően a községek, illetve a város maguk gondoskodjanak. A hadi állapotokkal kapcsolatban nem levő magán czélu gyűjtések engedélyezését az illetékes elsőfoku rendőri hatóságok csak rendkívüli kivételes esetekben, végső szükségben véleményezzék.

Székelyudvarhelyen, 1914. évi augusztus hó 14-én.

Sebesi, alispán.

305.

Magyar királyi belügyminiszter.

3281—1914. B. M. eln. számú körrendelet.

A hadbavonuló katonák szeszes italokkal való megajándékozásának eltiltása tárgyában.

Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének.

Lélekemelő az a lelkesedés, amellyel a nemzeti becsület védelmében reánk kényszerített háborút az egész ország közhangulata fogadja. Ennek a lelkesedésnek a következménye, hogy a harcba vonuló katonáink iránt szinte elemi erővel nyilatkozik meg országserzte a közönség szeretete, amikor ezeket a vasuti állomásokon — immár heteken át — nap-nap után elhalmozza gyöngédségének minden jeleivel. Sajnos, ez a gyöngédség oly módon is nyilvánul, amely katonáinkra egyenesen ártalmas. Az adományok közt ugyanis nem kis szerepe van a szeszes italok minden fajának, amelyet a közönség bőségesen juttat átvonuló harcosainknak és a melyet azok részint a nyári hőség okozta szomjúságukban, részint önfeledt lelkesültségükben kellő mértéken tul fogyasztanak is. A szeszes italok sokfélesége és azok élvezete aztán nem csak muló kábultságot, hanem számos esetben huzamosabb ideig tartó rosszullétet is okoz és még a legenyhébb esetekben is hosszú időre gyöngíti a szervezet ellenálló képességét és szívósságát, gyakran azonban makacs gyomor bajoknak, sőt már több esetben végzetes baleseteknek vált okozójává. A nagy közönség egyes tagjai — csupán saját szerény mennyiségű adományukra gondolva — elfelejtik, hogy mások százan és ezren a napnak minden

órájában, hasonló adományokkal árasztják el katonáinkat, akik ekként állandóan ki vannak téve a sokféle szesz élvezetével járó veszedelmeknek. A nemeslelkű közönségnek nem lehet szándéka, hogy — bár akaratlanul — ily veszedelmeknek okozójává váljék, a kormánynak pedig egyenesen kötelessége, hogy útját állja mindannak, ami a haza védőinek egészségét, erejét vagy ellenálló képességét csökkentheti, sőt életükre is veszedelmessé válhatik. A hazafias közönséget hálás köszönet illeti azért a gyöngéd figyelemért, hogy hadba vonuló katonáink iránt érzett nagyrabecsülésének és szeretetének élelmiszerekből, dohány és szivarfélékből és más hasonlókból álló adományokkal ad kifejezést. Katonáink egészségének érdekében azonban szigoruan megtiltom, hogy hadba vonuló katonáinkat a közönség köréből hátki a vasuti állomásokon szeszes italokkal ajándékozza meg és a rendőrhatalóságoknak, illetőleg közegeknek teszem kötelességükké, hogy e tilalmamnak érvényt szerezzenek. Felhivom Czimet, hogy erről a tilalmamról a nagyközönséget a legszélesebb körben azzal a kéressel értesitse, hogy nemcsak helyesen, de nemesen is cselekszik, ha egyébnemü adományai mellett arról is gondoskodik, hogy katonáink minden vasuti állomáson bőven el legyenek látva tiszta és friss ivóvízzel vagy alkoholmentes egyéb frissítőkkel. Elvárom a Czimtot, hogy rendeletem szigorú végrehajtásáról teljes eréllyel fog gondoskodni.

Budapest, 1914. évi augusztus hó 23 án.

Sándor, s. k.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Szám: 7327—1914. alisp.

Valamennyi községi és körjegyzőnek.

Azzal az utasítással adom ki, hogy benti rendeletet a községekben az ottani szokásos módon tegye közhirrre, azzal, hogy az ellenőrzést a rendőrhatalóságok gyakorolják.

Székelyudvarhely, 1914. augusztus 29.

Sebesi, alispán.

306.

151493—1914. III. B. M. számú körrendelet.

A hadiállapot idején a vágómarha fogyasztás csökkentése.

Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének.

A hadrakelt sereg megfelelő élelmezése céljából a hadvezetőség az ország vágómarha állományát, tekintettel arra, hogy az ugy a hadsereg élelmezése, mint a forgalmi érdekek szempontjából is a legmegfelelőbb, fokozott mértékben veszi igénybe. A hadrakelt seregnek vágómarhával való élelmezhetése érdekében tehát kívánatos a marhaállomány lehető kimélése és ennek megfelelően a

polgári lakosság ezirányú fogyasztásának lehető csökkentése. Ennek a jelenlegi rendkívüli helyzetben közérdekű célznak a biztosítása végett felhívom alispán urat, igyekezzék megfelelő módon a lakosság körében odahatni, hogy az a marhalush-fogyasztásról minél kiterjedtebb mértékben a sertés- és juhhusfogyasztásra térjen át. Megjegyzem, hogy a sertésfogyasztás fokozása már annál az oknál fogva is kívánatos és a lakosság érdekében való, mert az a zsír most erősen emelkedő árának alakulására is, a legkedvezőbb hatást fogja gyakorolni.

Budapesten, 1914. évi augusztus hó 16-án.

A miniszter helyett:

Dr. Némethy Károly s. k., államtitkár.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Szám: 7307—1914. alisp.

Főszolgabíráknak, községi és körjegyzőknek.

Azzal a kéréssel hozza a lakosság tudomására, hogy a miniszteri leiratban foglaltakhoz alkalmazkodják; mert annak betartásával is nagy közérdekű célt szolgálunk.

Székelyudvarhelyen, 1914. évi augusztus hó 30-án.

Sebesi, alispán.

307.

Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottságától.

Szám: 1567—1914. kgb.

Tárgy: A m. kir. földművelésügyi miniszter urnak 1914. évi 83902—I. a. 4. számú körrendelete az 1913. évi XXXIII. t.-cz.-nek a bizottság hatáskörét érintő rendelkezéseiről.

Határozat.

A bizottság a leküldött körrendeletnek és az ahhoz tartozó igazságügyminiszteri rendeleteknek tartalmát esetleges alkalmazás szempontjából tudomásul veszi és miután mindezek úgy az állami erdőhivatallal, valamint a kir. erdőfelügyelőséggel már közvetlenül közölve lettek, ennél fogva a m. kir. földművelésügyi miniszteri körrendeletből folyólag megkeresi a vármegye alispánját: hogy miután az 1913. évi XXXIII. t.-cz. 9. és 10. §-ának rendelkezései az erdőbirtokosságok gyűlésének az 1898: XIX. t.-cz. II. czimében megállapított hatáskörét módosítják, ennél fogva az idézett szakaszoknak tartalmát a vármegye hivatalos lapjában a birtokosságok megfelelő tájékoztatása végett tegye közzé azzal, hogy a birtokosságok az esetleg szükségessé váló részletesebb ismertetés és tájékoztatás végett forduljanak az erdészeti személynözethez.

A szóban levő törvény 9. és 10. §§-ainak szó szerinti szövege a következő:

»9. §. Az 1898: XIX. t.-cz. 30. §-a akként módosítottatik, hogy a közös birtokosok gyűlése,

az összes közös birtokosokat megillető szavazatoknak kétharmadrésznyi többségével és a földművelésügyi miniszter jóváhagyásával a közösen használt erdőt és kopárterületet, vagy egy részüket, ha a közös birtokosok összességének nyilvánuló érdeke követeli, *értékének megfelelő vételárért* eladhatja, vagy oly ingatlanal, a mely *legalább is egyenlő értékűi*, elcserélheti, de az elidegenítésnek *csakis az állam, község, hitbizomány, vagy a magyar földhitelezetek Országos Szövetsége* (1911. XV. t.-cz.) részére van helye. A közös birtokosok gyűlésén kívül a közösen használt erdő és kopárterület felől a közös birtokosok összessége egyáltalában nem rendelkezhetik.

A közös birtokosok gyűlésének rendelkezése az összes érdekeltet irányában hatályos. Az elidegenítés alapján szükséges telekkönyvi bejegyzések tekintetében egyebekben a telekkönyvi jognak az ily ingatlanokra vonatkozó rendelkezései irányadók.

Eladás esetén a kapott vételáral a földművelésügyi miniszter jóváhagyásával közös erdő vagy kopárterület vásárlására és beerdősítésére, részleges eladás esetében a megmaradt terület kiegészítésére vagy közös gazdasági beruházásokra és erdőültetésekre kell felhasználni s addig míg ez megtörténik, a közös birtokosoknak fel nem osztható és végrehajtás alá nem vonható közös vagyonként a földművelésügyi miniszter által meghatározott módon gyümölcsözőleg kell kezelni, jövedelmét pedig az 1898. XIX. t.-cz. 31. §-ának első bekezdése értelmében kell az idézett törvény-cikkben megszabott szervezetben továbbra is megmaradó közös birtokosok között fölosztani.

Eladás esetében a vételár és abból a birtokosokra eső hányad részek, a község fentartása, a közös ügyek vitele és az arányrészek szempontjából, az eladott erdővel vagy kopárterülettel és a közös birtokosoknak abban volt arányrészeivel egy tekintet alá esnek.

A község, hitbizomány, vagy a Magyar Földhitelezetek Országos Szövetsége, a jelen §. értelmében megszerzett erdők és kopárterületeknek az 1879: XXXI. t.-cz. 2. vagy 4. §-a alá eső részeit csak olyan szerző félnek adhatja tovább, a ki azt az idézett törvény 17. §-a értelmében rendszeres gazdasági üzemtér szerint lesz köteles kezelni.

A Magyar Földhitelezetek Országos Szövetsége a jelen §. értelmében megszerzett erdőket és kopárterületeket addig, a míg tulajdonában vannak, állami kezelésbe átadni és rendszeres gazdasági üzemtér szerint kezelni köteles.

10. §. Az 1898: XIX. t.-cz. II. czimének hatálya alá eső közös erdők és kopárterületek tulajdonát minden oly esetben, mikor az osztatlan illetőségek a telekkönyvben egyénekenként még kiintetve nincsenek, a jelen törvény hatálya lépte után a közös birtokosok közös elnevezés alatt az osztatlan illetőségek kiintetése nélkül kell a telekkönyvbe bejegyezni.

Erről tudomásszerzés és mihez tartás végett az állami erdőhivatalt és a kir. erdőfelügyelőséget

értesítjük azzal, hogy az erdőbirtokosságoknak alkalmilag a szükséges felvilágosítást adják meg.

Udvarhelyvármegye közig. gazdasági bizottságának Székelyudvarhelyen, 1914. augusztus 22-én tartott üléséből.

Ugron, főispán-elnök.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Szám: 7221—1914.

Községi és körjegyzőknek.

Tudomásvétel és az erdőbirtokosságokkal való közlés végett kiadom.

Székelyudvarhely, 1914. augusztus 23-án.

Sebesi, alispán.

III. Általános jellegű, de további intézkedést nem igénylő rendeletek, értesítések és más közlemények.

308.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Szám: 6270—1914. alisp.

Tárgy: Az 1915. évi fedezetési állomások biztosítására vonatkozó előmunkálatok.

Valamennyi községi és körjegyzőknek.

Az 1915. évre létesítendő fedezetési állomások biztosítása és esetleg új fedezetési állomások létesítése érdekében az előmunkálatok földművelésügyi miniszter urnak 69670—914. II. sz. alatt kelt rendelete alapján folyamatba tették. Ebből folyólag felhivom mindazon községek elöljáróságát, melyek fedezetési állomást létesíteni akarnak, hogy az iránti kérésüket az illető járási főszolgabíró útján folyó évi augusztus hó végéig hozzám terjesszék fel.

Figyelmeztetem az előjáróságot arra is, hogy azon község, mely a fedezetési időre külön állami mént óhajtana kapni, úgy az, az iránti kérését közvetlenül a m. kir. földművelésügyi miniszter urhoz minél előbb, legkésőbb azonban szeptember hó 30-áig terjesszék fel; mert a később érkező folyamodványok — minek hiányában — nem lesznek figyelembe vehetők.

Székelyudvarhelyen, 1914. évi augusztus hó 24-én.

Sebesi, alispán.

309.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Szám: 5204—1914.

Tárgy: A tényleges állományu altisztek családtagjainak kórházi ápolási költsége.

Székelyudvarhely r. t. város polgármesteré-

nek, mindenik járási főszolgabírónak, a községi és körjegyzőknek, előjáróságoknak, valamint Udvarhelyvármegye közkórháza igazgatójának.

A m. kir. belügyminiszter ur 93148—1914. VII. c. számú körrendelete folytán tudomás végett értesítem, hogy a 127,532—1911. B. M. számú körrendelettel egy ízben már módosított 82,849—1909. B. M. számú (I. »Belügyi Közlöny« 1909. évi 31. sz.) körrendelet 2. bekezdésében: »valamint a nem I-ső módozat szerint nős tényleges legénységi állományu legények családtagjainak« szavak helyett: »valamint altiszti rendfokozattal nem bíró tényleges állományu legénységi egyének családtagjainak« szavak irandók.

Megjegyzem, hogy az itt irt módosítás alapjául szolgáló eredeti 82849—1909. B. M. számú körrendelet a vármegyei hivatalos lap 1909. évi 30. számában a 178. lapon is közzé volt téve.

Székelyudvarhely, 1914. augusztus 26-án.

Sebesi, alispán.

310.

Szám 6155—1914.

V.—a.

Valamennyi vármegyei és városi törvényhatóságoknak.

A kereskedelemügyi miniszter urtól nyert értesülésem szerint a munkásbiztosító pénztárak részéről sürűen merülnek fel panaszok a miatt, hogy a munkásbiztosításnál eljárni hivatott hatóságok a behajtásokat nem kellő erélylyel eszközlik.

Utasítással hivatali elődömnök a kerületi munkásbiztosító pénztárakat illető járulékhátralékok behajtása ügyében 1909. évi április hó 6-án 38.269—VII.—a. szám alatt kelt és a Belügyi Közlöny 1909. évi 17. számában megjelent körrendeletére, ismételten is felhivom a törvényhatóságot, figyelmeztesse nyomatékosan a szóban lévő járulékhátralékok behajtására hivatott hatóságait, hogy a behajtás körül minden esetben a legnagyobb lelkiismeretességgel és soron kívül járjanak el, mert ellenesetben az alispán, illetőleg polgármester kötelességét képezi, hogy velük szemben kellő megtorlást alkalmazzon.

Budapest, 1913. július hó 20.

A miniszter rendeletéből

Diószeghy János,
miniszteri titkár.

Szám 6482—1914.

A 4 járási főszolgabírónak, polgármester urnak és minden község előjáróságának.

A járulékok behajtását eszközölje és tapasztalt mulasztás esetén a mulasztó közegekkel szemben megfelelően járjon el.

Székelyudvarhely, 1914. aug. 2.

Sebesi, alispán.

311.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Szám 6323—914.

Valamennyi községi és körjegyző urnak.

Az Analfabéta tanfolyamok vezető néptanítóinak nagyrésze azzal a panasszal fordul az országos közművelődési tanácshoz, hogy a közigazgatási hatóság részéről kellő támogatásban nem részesülnek, s törekvésük kellő sikerrel nem jár.

Felhívom azért a jegyző urakat, hogy az analfabéta tanfolyamok szervezésének kezdeményezésére és a tanerők szervezési munkájának támogatása körül hathatósan működjenek közre.

Székelyudvarhely, 1914. augusztus 11.

Sebesi, alispán.

312.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

Szám 48899—III—1.

Körrendelet.

Valamennyi vármegyei törvényhatóságnak.

Kérdés intéztetett hozzám több esetben az iránt, hogy a községek marhalevél űrlap készletének beszerzése és nyilvántartása ügyében mult év június 27-én 59134. szám alatt kiadott itteni rendelet azon határozománya folytán, mely szerint az űrlapok átvételét a megrendelőkönyv megfelelő rovatában az átvéző közeg keltezett aláírásával tanusítani köteles, lehet-e helye az űrlapok posta útján való beszerzésének, avagy pedig az átvétellel megbízott községi közeg mindenkor személyesen tartozik-e az űrlapokat kiszolgáltató jövedéki hivatalnál megjelenni.

Tudomás és további megfelelő közhírré tétel céljából értesitem ennélfogva a törvényhatóságot, hogy a m. kir. pénzügyminiszter ur értesítése szerint a fent említett határozományok következtében az adóhivatalok és bélyeganyag kezeléssel megbízott egyéb jövedéki hivatalok csakis személyes jelentkezés esetén szolgáltathatnak ki űrlapokat s a községek posta útján tett megrendeléseit teljesíteni nem jogosultak.

Megjegyzem azonban, hogy e körülmény az egyes községek anyagi megterhelését semmi esetre nem okozhatja, mert a községi előljárásság valamely tagjának mindig módjában lehet az űrlap szükségletét oly alkalommal beszereznie, midőn az azt kiszolgáltató adóhivatal székhelyén egyéb hivatalos teendőinek elintézésére amugy is megjelenni kénytelen s így külön az űrlapbeszerzés céljából történő kiszállásra szükség nem lévén, ily kiszállások költségeivel az érdekelt községek nem terhelhetők.

Budapest, 1914. aug. 5.

A miniszter rendeletéből
Csabay Béla s. k.,
min. tanácsos.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Szám 6937—914.

A községi és körjegyzőknek, községi előljárásságoknak és marhalevél kezelőknek.

Tudomásvétel végett közlöm.

Sebesi, alispán.

313.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

Szám 33690—VI. a. 1914.

Valamennyi magyarországi másodfoku iparhatóságnak.

Wittich Andor a miskolczi kereskedelmi és iparkamara s. titkára »Ipartörvény« cím alatt megjelent munkájában közli az 1884. évi XVII. törvénycikk teljes szövegét: minden egyes szakasznál a vonatkozó törvényeket, rendeleteket és elvi döntéseket, továbbá az ipart érintő közegészségügyi és közrendészeti rendelkezéseket a vasárnapi munkaszünetről és az építőiparról stb. szóló törvényes szabályokat.

Mint ahogy nevezett szóban levő munkája alkalmas arra, hogy az iparügyekben eljárni hivatott hatóságok tevékenységét megkönnyítse arra szerzőnek ez irányban hozzám intézett kérelme alapján ugy a másodfoku, mint a hatósága területén működő elsőfoku iparhatóságok figyelmét felhívom.

A Grill Károly budapesti könyvkiadó vállalat kiadásában megjelent mű ára 6 korona.

Budapest, 1914. július hó 14.

A miniszter helyett

Lers s. k., államtitkár.

314.

132,201—1914. B. M. számú körrendelet.

X.

Dr. Tetétleni Ármin: »Az országgyűlési képviselőválasztás jogrendje« című könyvének ajánlása.

(Valamennyi törvényhatóságnak).

Dr. Tetétleni Ármin »Az országgyűlési képviselőválasztás jogrendje« címmel két kötetre tervezett terjedelmes munkát szerkeszt, melynek első kötete már megjelent. Ez az első kötet magában foglalja az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1913. évi XIV., a választójog büntetőjogi védelméről szóló 1913. évi XXIII. és a választókerületek számát és székhelyét megállapító 1914. évi XV. t.-cikkeket, valamint az ezen törvényekkel kapcsolatban kiadott miniszteri rendeleteket teljes szövegükben bőséges magyarázat és bíráló megjegyzés kíséretében.

A könyv használatánál az eligazodást a szerző — a szöveget mindenütt nyomon követő utalásokkal és oldaljegyzetekkel igyekszik megkönnyíteni.

Ezt a komoly irodalmi és gyakorlati értékű munkát a törvényhatóságnak és a törvényhatóság útján a területén működő összes érdekelt hatóságoknak és közegeknek, ezek között főképpen a központi választmány tagjainak figyelmébe melegen ajánlom.

A mű ára a választási bíráskodásról szóló később megjelenő II. kötettel együtt 24 korona. Kiadja az Athenaeum irodalmi és részvénytársaság Budapesten.

Budapest, 1914. évi július 23.

A miniszter helyett

Dr. Némethi Károly,
államtitkár.

315.

A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszternek jelen kelet és ügyszám alatt az aradi, karánsebesi, bácsi, budai, temesvári, verseczi gör. kel. püspökökhöz, a nagyszebeni gör. kel. érsekhez, a dunáninnyi, dunántuli, bányai és tiszai ág. hitv. ev. püspökökhöz, a dunamelléki, dunántuli, tiszáninnyi, újszántuli és erdélyi ref. püspökökhöz, a Magyarország erdélyi részeiben levő ág. hitv. ev. orsz. egyház orsz. konsistoriumához és az unitárius püspökhöz intézett átiratának másolata.

A földmivelésügyi m. kir. miniszter ur közölte velem, hogy mindinkább több és több eset merül fel, amikor egyházi lelkészi és tanítói erdők az egyházi hatóságok jóváhagyása mellett ugyan, de anélkül elidegenítenek el, hogy az elidegenítés ügyében az erdészeti szakközegek meghallgattatnának. E mulasztás rendszerint következménye, hogy a legtöbb esetben nemcsak az erdészeti érdekek, hanem az illető tulajdonos vagyoni érdekei is sérelmet szenvednek.

Nevezett miniszter urat ilyen — legtöbbször az 1879. évi XXXI. t. cz. és 1898. évi XIX. t. c. figyelembe nem vevésével, sőt olykor kijátszásával járó — erdő elidegenítések megakadályozását célzó törekvéseiben, a lehetőséghez képest támogatni óhajtván, van szerencsém Czimet tisztelettel arra kérni, méltóztassék nagybecsű hatáskörében gondoskodni arról, hogy az egyházi, lelkészi és tanítói erdőbirtokok eladásához az illetékes egyházi hatóságok az engedélyt csak az esetben adják meg, hogy ha ahhoz erdőfelügyeleti és faértékesítési szempontból előzetesen a földmivelésügyi m. kir. miniszter ur is megadta hozzájárulását.

Budapest, 1914. június hó 13-án.

A hivatalos másolat hitelül:

Komlóssy, s. k. igazgató.

A másolatról vett másolat hitelül:

Stágmeier
erd. s. hiv. igazgató.

A m. kir. vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszternek 1913. évi december hó 10-én

194009—1913.-I. szám alatt kelt és valamennyi róm. kath. és gör. kath. érsekhez és püspökhöz intézett átiratának másolatáról vett másolat.

A földmivelésügyi m. kir. miniszter ur közölte velem, hogy mindinkább több és több eset merül fel, amikor egyházi, lelkészi és tanítói erdők az egyházi hatóságok jóváhagyása mellett elidegenítenek anélkül, hogy e tárgyban az erdészeti szakközegek meghallgattatnának, aminek azután az a következménye, hogy nemcsak az erdészeti érdekek, hanem az illető tulajdonos vagyoni érdekei is sérelmet szenvednek.

A földmivelésügyi miniszter urat ilyen — legtöbbször az 1879. évi XXXI. t. cz. és az 1898. évi XIX. t. cz. kijátszásával járó — erdő elidegenítések megakadályozását célzó törekvéseiben lehetőleg támogatni óhajtván, tisztelettel arra kérem Czimedet, hogy vagyonfelügyeleti szempontból hatáskörébe tartozó egyházi, lelkészi, tanítói erdőbirtokok eladásához csak azon esetben méltóztassék beleegyezését megadni, hogy ha ahhoz erdőfelügyeleti és faértékesítési szempontból előzetesen már a földmivelésügyi miniszter ur is megadta hozzájárulását.

Egyben kijelentem, hogy minden olyan az 1879. évi XXXI. t. cz. kijátszására irányuló és nemcsak az erdőgazdálkodás, hanem az egyházi érdekek szempontjából is káros törekvések megakadályozására kénytelen volnék a főfelügyeleti jog alapján mindazon szerződések megsemmisítése iránt intézkedni, melyek az 1879. évi XXXI. t. cz. 17. §-a alá tartozó és így az ország erdőállományának biztosítására hivatott erdőknek magántulajdonba juttatása iránt jelen rendeletem figyelmen kívül hagyásával kötettenek meg.

Budapest, 1914. évi június hó 13-án.

Jankovics, s. k.

A másolat hitelül:

Olvashatlan aláírás.

igazgató.

A másolatról vett másolat hitelül:

Stágmeier

erd. s. hiv. igazgató.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

Szám: 12881. J-a. 4.

Valamennyi vármegye és törvényhatósági joggal felruhazott város közigazgatási erdészeti bizottságának valamennyi kir. erdőfelügyelőségnek és m. kir. állami erdőhivatalnak továbbá a beszerzei m. kir. erdőigazgatóságnak.

A m. kir. vallásügyi miniszter ur által az egyházi főhatóságok nagyonfelügyelete alá tartozó egyházi, lelkészi és tanítói erdők elidegenítése ügyében 1913. évi 194009. I. és 1914. évi 10658. I. számú köriratainak másolatait tudomásvétel és mihez tartás végett másolatban idcsatolva megküldöm.

Budapest, 1914. évi június hó 12-én.

A miniszter rendeletéből:

Dragu Károly, s. k.
miniszteri tanácsos.

V. Pályázatok, hivatalos hirdetések és körözüvények.

Állati betegségek. *Bivalyész* megszűnt Agyagfalva, Homoródujfalu, Vargyas, Homoród-szentmárton és Oklánd községekben.

Bivalyész fellépett szorványosan Homoródbene községben

Sertléspetis megszűnt Homoróddaróc, Székelyderzs és Székelymagyaros községekben.

Sertléspetis fellépett szorványosan Székelykeresztúr községben.

Lépfene megszűnt Korond, Magyarhermány Bibarczfalva, Homoródmás és Felsőrákos községek szarvasmarhaállományában.

Veszétség megszűnt Homoródmás községben.

Veszétség fellépett szorványosan Erked és Korond községekben.

Sertésorbáncz megszűnt Kisbaczon és Székelyszentkirály községekben.

Sertésorbáncz fellépett szorványosan Erked községben.

Ragadós száj és körömfájás fellépett járványosan Székelyszállás, Székelyvéczke, Bordos és Csüb községekben.

Pályázati hirdetmény. (5138—914 szám.) A sikemémák kolozsvári államilag segélyezett országos intézetének felügyelőbizottsága pályázatot hirdet az intézetben megüresedett s illetve első ízben betöltésre kerülő következő alapítványokra:

1. »Kolozsvármegye alapítványa«
2. »Kolozsvári Casinó alapítványa«
3. »Gróf Béli Ákos alapítványa«
4. »Szvacsina Géza alapítványa«

»Kolozsvármegye alapítványa«-ra pályázhatnak elsősorban kolozsvármegyei, ilyenek nem léteben más magyar honos siketnéma fiu, vagy leány gyermekek.

A »Kolozsvári Casinó alapítványa«-ra pályázhatnak elsősorban erdélyi, ilyenek nem léteben más magyar honos siketnéma fiu, vagy leány gyermekek.

A »Gróf Béli Ákos alapítványa« és »Szvacsina Géza alapítványa« elnyeréséért pályázhatnak elsősorban kolozsvári, ilyenek nem léteben pedig erdélyi származású siketnéma fiu, vagy leány gyermekek.

A felsorolt alapítványok elnyerői alapítványaik kamatjövedelmeiből az intézetben teljes ellátást és kiképzést nyernek.

A kijelölési jogot az összes alapítványokra az intézet felügyelő bizottsága gyakorolja, míg a kinevezési jog kolozsvármegye törvényhatóságát, a kolozsvári Casinó igazgatóságát, Gróf Béli Ákos v. b. t. t. ur öngyméltóságát s illetve Svzacina Géza ny. polgármester, udv. tan. ur öngyméltóságát illeti meg.

A pályázati kérvények az intézet alapszabályai értelmében a következő okmányokkal szere-

lendők fel:

- a) születési anyakönyvi kivonat.
- b) a gyermek siket némaságát igazoló orvosi bizonyítvány.
- c) szegénységi bizonyítvány
- d) himlőoltási bizonyítvány
- e) hatósági kimutatás a családi és birtokállapotról.

A b) és c) alatti csatolmányok számára csakis az igazgatóság által díjtalanul küldött nyomtatvány űrlapok használhatók. Amennyiben az intézet régi növendéke folyamodik az alapítványi helyre s a felsorolt okmányai már előbb beadattak, azokat ismételt benyújtani nem szükséges.

A pályázati kérvények f. évi szeptember hó 7-ig a felügyelő bizottsághoz címezve Kolozsvár sz. kir. város Tanácsához annál inkább benyújtandók, mivel a később érkező folyamodványok figyelembe vételni nem fognak.

Kolozsvár, 1914. évi augusztus hó 23-án
Dr. *Haller Gusztáv* polgármester.

Bérbeadási hirdetmény. Bibarczfalvi község előjárósága a bibarczfalvi 700 hold területű mezőn a vadászati haszonbért berbe adja 1914. év szeptember hó 17-én d. e. 10 órakor a község házában egymásutáni következő 6 évre még pedig 1914. év augusztus hó 15-től 1920. év augusztus hó 15-ig legtöbbet ígérőknek, kikialtási ár évi 10 kor. köteles árverezni szándékozó az árverezés megkezdése előtt kikialtás árnak 10⁰/_o-át bánatpénzül letenni és a legtöbbet ígérő a haszonbért készpénzül minden évben a haszonbér kezdetén befizetni.

Bibarczfalván, 1914. évi augusztus hó 27.
Osváth József, k. bíró.

Elveszett állatok. — Biró T. János peteki lakos 1 drb. sötét pej 1 éves kancza csikója f. év aug. 23-án a legelőről eltévedt. Feltalálójára nevezettet értesitse.

Felfogott állatok. 27. — Felsőboldogfalva községben folyó évi augusztus hó 24-én egy drb. 8—9 év körüli jegynélküli bivalytehén felfogott, igazolt tulajdonosa a községi bírótól átveheti.

Elveszett tárgyak. 38. — Fodor Péterné korondi lakos a nevére kiállított munkásigazolványát ismeretlen helyen és időben elveszítette: megsemmisítettnek nyilvánítatik.

39. — Tőköli Erzsébet szentléleki lakos 1908. évben 34—908. szám alatt kiállított cselédügyi bizonyítványra kapott könyvét elvesztette körözendő és megsemmisítendő.

40. — Bibarczfalvi Román David kétlőváról szóló marhalevelét elveszítette, mégpedig Kisbaczoni k. bíró 1913. január hó 27-én kiállított 25 jegyzőkönyvi szám alatt 045980. törzskönyvi marhalevelet egy drb. 8 éves barna szőrű herélt ló és Bibarczfalvi k. bíró 1914. év január hó 31-én 67 jegyzőkönyvi 85650 törzskönyvi szám alatt kiállított marhalevelet egy drb. 1903 évbéli pejszőrű herélt lóról.

Körözendő személyek. 131. — Az ismeretlen községben született, állandó lakással nem bíró *Oppenheimer Lipót* karmester illetőségének megállapítása vált szükségessé. Nevezettet nyomozni s feltalálás esetén a saját és szülei származási és illetőségi viszonyaira vonatkozóan tüzetesen kihallgatni, a főlvet jegyzőkönyvet pedig Budapest székesfőváros tanácsának megküldeni kell.

132. — *Frommer Teréz* 26 éves volt nyergesujfalusi lakos róm. kath. vallásu hajadon, kékszemű, szőkehajú, középmagas termetű, aki legutolyára Budapesten mint cselédleány szolgált 1913 évi november hó óta ismeretlen helyen van. Körözendő és az eredmény közvetlenül Esztergom vármegye alispánjával közlendő.

133. — Kiskoru Pék József illetősége kerestvén a tárgyalás folyamán szükségessé vált nevezett anyjának, Beregszászon született *Pék Mária* szakácsnőnek illetőségi viszonyaira való tüzetes kihallgatása. Nevezettet nyomozni, feltalálás esetén illetőségi, adózási viszonyaira nézve tüzetesen kihallgatni, amennyiben e körülményekre vonatkozó okmányai lennének, azokat hivatalos használatra bekivánni és Pestvármegye alispánjának megküldeni kell.

134. — Horváth kiskoruak illetősége kerestvén, a tárgyalás folyamán szükségessé vált atyjuknak a jelenleg 35 éves peredi születésű *Horváth Lajos* nős napszámosnak illetőségi viszonyaira való tüzetes kihallgatása. Nevezettet nyomozni, feltalálás esetén illetőségi és adózási viszonyaira nézve tüzetesen kihallgatni, amennyiben e körülményekre vonatkozó okmányai lennének azokat hivatalos használatra bekivánni és Pestvármegye alispánjának megküldeni kell.

135. — Petényi kiskoruak illetősége kerestvén a tárgyalás folyamán szükségessé vált atyjuknak az 1870. évben Ujpesten született *Petényi Anna* cselédnek illetőségi viszonyaira való tüzetes kihallgatása. Nevezettet nyomozni, feltalálás esetén illetőségi, adózási viszonyaira nézve tüzetesen kihallgatni, amennyiben e körülményekre vonatkozó okmányai lennének, azokat hivatalos használatra bekivánni és Pestvármegye alispánjának megküldeni kell.

náltra bekivánni és Pestvármegye alispánjának megküldeni kell.

136. — Kiskoru Németh József illetősége kerestvén a tárgyalás folyamán szükségessé vált atyjának a jelenleg 51 éves szentágotai születésű *Németh Ignác* kocsisnak illetőségi viszonyaira való tüzetes kihallgatása. Nevezettet nyomozni, feltalálás esetén illetőségi adózási viszonyaira nézve tüzetesen kihallgatni és amennyiben e körülményekre vonatkozó okmányai lennének azokat hivatalos használatra bekivánni és Pestvármegye alispánjának megküldeni kell.

137. — Ráth kiskoruak illetősége kerestvén, a tárgyalás folyamán szükségessé vált atyjuknak az 1872. évben Nagybocksón született *Ráth Salamon* izr. vallásu napszámosnak illetőségi viszonyaira való tüzetes kihallgatása. Nevezettet nyomozni, feltalálás esetén illetőségi, adózási viszonyaira nézve tüzetesen kihallgatni, amennyiben e körülményekre vonatkozó okmányai lennének, azokat hivatalos használatra bekivánni és Pestvármegye alispánjának megküldeni kell.

138. — Kiskoru Falvai Mária illetősége kerestvén a tárgyalás folyamán szükségessé vált anyjának az 1877. évben Budapesten született *Falvai Mária*nak illetőségi viszonyaira való tüzetes kihallgatása. Nevezettet nyomozni, feltalálás esetén illetőségi, adózási viszonyaira nézve tüzetesen kihallgatni, amennyiben e körülményekre vonatkozó okmányai lennének azokat hivatalos használatra bekivánni és Pest vármegye alispánjának megküldeni kell.

139. — Körnöczy Gergely és Laczi Mária házasságából Kecskeméten, 1870. körül született *Körnöczy Béla* volt kórházi ápoló kihallgatása vált szükségessé. Nevezettet, ki foglalkozására nézve hajcsár, feltalálás esetén azon sértülésére, melylyel a Kecskemét városi kórházban 1913. évi május hó 5. napján ápolás alá vétetett, körülményesen kihallgatni, s a felveendő jegyzőkönyvet 60 napon belül Kecskemét város polgármesterének megküldeni kell.